

**hèt**  
boekje

# LESBOS

Anneke Kamerling



**inspiratie voor lichaam en geest**

**hèt-boekje.nl**

Reëlgidsen anders verteld!

**© 1990 copyright by:**

International Text and Translation Services

Julianalaan 54

3851 RD Ermelo

The Netherlands

T: + 31.(0)341.554979

M: + 31.(0)6.22501731

E: [anneke@het-boekje.nl](mailto:anneke@het-boekje.nl)

[www.itts.nu](http://www.itts.nu)

[www.het-boekje.nl](http://www.het-boekje.nl)

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijfster.

Tekst: Anneke Kamerling

Foto's: Anneke Kamerling, Rob Kamerling, Jan Granum, Sandy Nieuwenhof, Ekke Plasschaert en Stamatis Yeles

Cover: Sandy Nieuwenhof

ISBN: 978-9490845-06-3 GEDRUKT

ISBN: 978-9490845-00-1 E-BOOK

# Inhoud

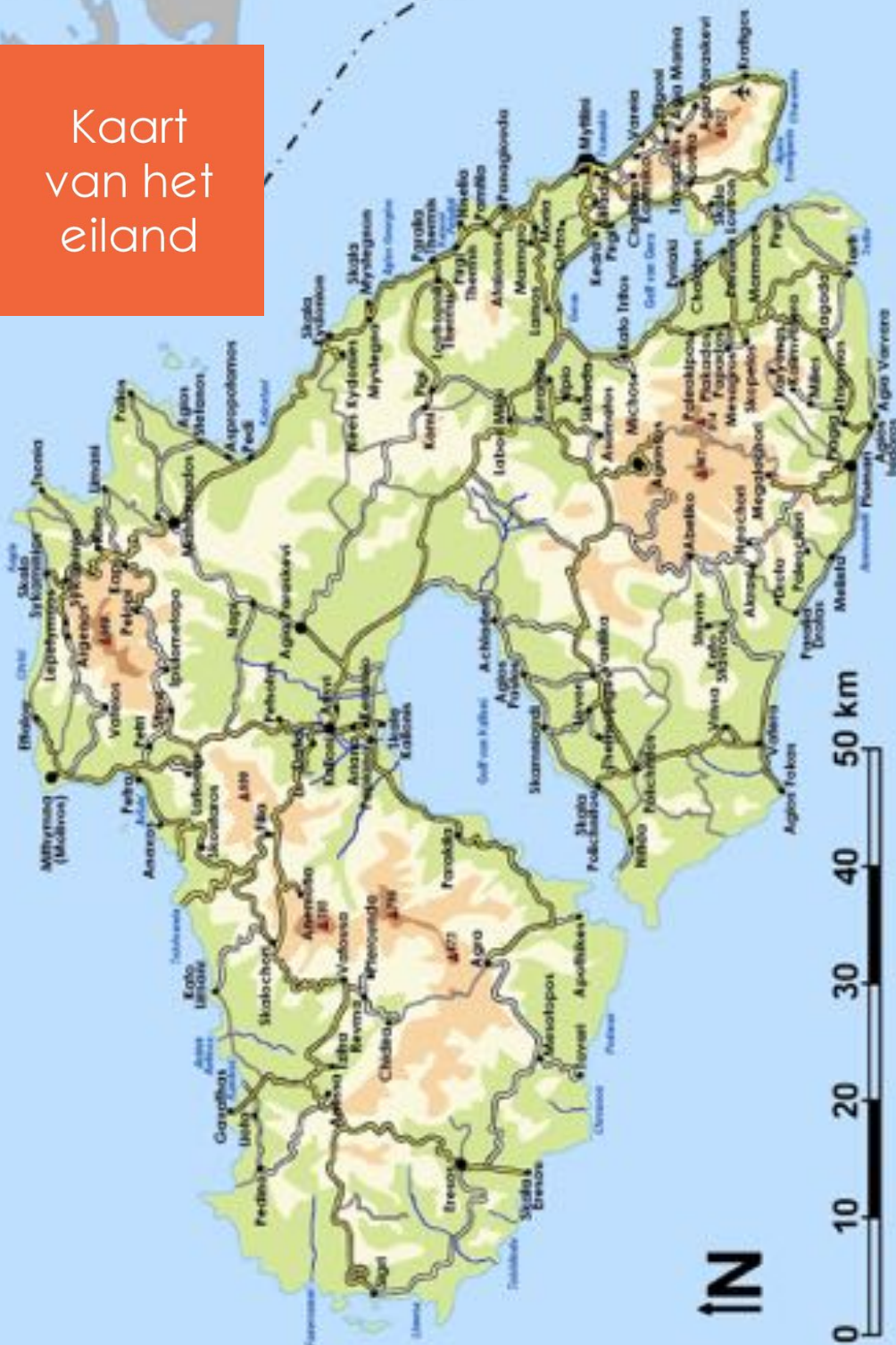
Welkom op Lesbos	1
Kaart van het eiland	2
Goed om te weten van A tot Z	3
Waar ligt Lesbos en hoe kom je er?	5
Vervoersmogelijkheden	6
De hoofdstad Mytilini	7
Kaart van Mytilini	8
Het noorden	10
Oost-Lesbos	22
Het zuiden	29
Het zuidwesten	43
Bezienswaardigheden en musea	49
Kerken, kloosters en kapelletjes	64
Geografie en geologie	70
Flora en fauna	71
Dierenwelzijn op Lesbos	73
Stranden	76
Sport in het kort	80
De geschiedenis van Lesbos	81
Lesbos in de mythologie	82
Lyrische poëzie	83
Muziek en dans	84
Het uitgaansleven	85
Eten en drinken	86
Spoedcursus Grieks	87
Lesbos websites	89
Van de schrijfster	90

# Welkom op Lesbos

Het eiland Lesbos, ook wel Lesvos of Mytilini genoemd, is mogelijk vernoemd naar de held Lesvos van Thessalië, zoon van Lapithos, en kleinzoon van Aiolos, de god van de wind. Lesvos was getrouwd met Mithymna, één van de dochters van koning Makar. Deze Makar zou de eerste koning van Lesbos zijn geweest en had vijf dochters: Mytilini, Mithymna, Issa, Antissa, Arisvi en vier zonen: Erassos, Kedrolaos, Neandros en Leukeppos. Naar deze kinderen zijn later een aantal plaatsen op Lesbos genoemd. Mytilini naar Mytilini, Mithymna naar Mithymna en zo zult u zeker nog meer namen tegenkomen. In de mythologie wordt Lesbos meermaals vermeld en op het eiland zijn duidelijke sporen nagelaten van de bewogen geschiedenis, waaronder een nederzetting uit de bronstijd, een antiek theater, een Romeins aquaduct, middeleeuwse vestingen, Turkse moskeeën en vele kloosters en kerken. Lesbos heeft een aanzienlijk aantal schrijvers, dichters en kunstenaars voortgebracht, waaronder de eerste vrouwelijke dichteres Sappho, de filosoof Aristoteles, de schrijver Stratis Myrivilis en de schilder Theofilos Chatzimichail. Het is tevens het moeder-eiland van Mike Dukakis, die in de 90-er jaren een gooi deed naar het presidentschap van de Verenigde Staten. Lesbos heeft ongeveer 85.000 inwoners, waarvan ca. 40.000 in de hoofdstad Mytilini wonen. Mytilini is een gezellige, wat rommelig aandoende havenstad met een mengelmoes aan architectuur. De meeste dorpen liggen schilderachtig, een beetje verborgen in de bergen, of in besloten baaien aan de kust. De bevolking leeft met name van de landbouw, visserij, zoutwinning, en het toerisme. Op Lesbos staan meer dan 11 miljoen olijfbomen en er wordt per jaar ongeveer 25.000 ton olijfolie geproduceerd. Daarnaast staat het eiland bekend om zijn goede kwaliteit ouzo, waarvan meerdere destilleerderijen op het eiland te vinden zijn. Het toerisme op Lesbos is al enkele decennia in gang. Er zijn hotels en appartementen in de klassen A t/m E, welke over het hele eiland verspreid liggen. Verder heeft het eiland een gezellig uitgaansleven met tal van goede eetgelegenheden en leuke cafeetjes en bars. Het eiland heeft een prachtige, afwisselende natuur en is dan ook uitermate geschikt voor korte en langere wandeltochten. Vogelaars kunnen er hun hart ophalen. Er komen maar liefst meer dan 250 vogelsoorten voor, waaronder purperreigers, ooievaars en flamingo's. De 370 km lange en grillige kustlijn is bezaaid met prachtige stranden met kiezels, fijn zand en turquoise tot diepblauw water. Lesbos is een ideaal eiland voor vakantiegangers, die cultuur, natuur en avontuur willen combineren en tegelijkertijd willen genieten van de rust, de originele Griekse sfeer en de gastvrijheid van de vriendelijke bevolking.



# Kaart van het eiland



# Oost- Lesbos



Mantamados



Taxiarchis klooster



Straaljager



Palios

Deze tocht leidt u vanaf Mantamados langs de oostkust tot Kratigos aan het uiteinde van de landtong en via de kustlijn van de Golf van Gera weer terug naar het noorden.

Het bedevaartsoord **Mantamados** is gelegen in een smal dal in het noordoosten van Lesbos. De naam van Mantamados is afgeleid van het Turkse woord mantas dat 'stier' betekent. In het verleden stond Mantamados bekend om zijn aardewerk en tegenwoordig vooral om de uitstekende kwaliteit van de zuivelproducten, zoals kazen en lekkere yoghurt. Maar ook vandaag de dag kunt u de pottenbakkers aan het werk zien in de keramiekwerkplaats van Stamatis, aan de rand van het dorp. In het dorp kunt u de kerk van Agios Vassilios uit 1750 bezichtigen en aan de kust bij het gelijknamige strand vindt u de bezienswaardige Byzantijnse kapel van Agios Stefanos. Let u ook even op de hoge ooievaarsnesten, bovenop de oude fabriekspijpen.

De reden waarom Mantamados een bedevaartsoord is, is het beroemde **klooster Taxiarchis**, gewijd aan de aartsengel Michaël. In de kerk is een bijzondere afbeelding van deze aartsengel te bewonderen. U zult zich misschien afvragen waarom hier nou een straaljager staat opgesteld? Wel, de aartsengel Michaël is volgens de christelijke traditie de aanvoerder van de hemelse legers in de strijd tegen de duivel en in deze moderne tijd uitgeroepen tot beschermheilige van de Griekse luchtmacht.

Ten noordoosten van het dorp ligt het gehucht **Palios**. Het is niet eenvoudig voor te stellen dat de kleine steiger, waaraan een paar bootjes liggen te dobberen eens een belangrijke havenfunctie had. Tot het begin van de 20<sup>e</sup> eeuw kwamen de Griekse pelgrims uit Anatolië hier aan op hun tocht naar het klooster van Taxiarchis in Mantamados. Uit een aantal in de rotsen uitgehakte graven mag men opmaken dat dit gebied al sinds de Hellenistische periode bewoond is, misschien zelfs langer. U heeft hier zicht op een groepje eilandjes; Panagia, Barbalia, Aspronisi en Tsoukala, waar u mooi kunt duiken.

Vanuit Mantamados volgt u de hoofdweg zuidwaarts en komt vanzelf uit bij de kust.

**Aspropotamos** en **Agios Stefanos** zijn ook kleine gehuchtjes, met enkele rustige kiezelstranden.

Iets ten zuiden van Aspropotamos ligt **Pedi**, waar u in het binnenland een prachtige waterval kunt vinden. Deze waterval, Man Katsa genaamd, is te bereiken via een onverhard pad vanaf de hoofdweg en aansluitend een bewegwijzerde wandeling van ca. 10 minuten.

De wat grotere plaats **Plomari** heeft veel te bieden. Plomari wordt wel de ouzo hoofdstad van Griekenland genoemd. In eerste instantie werd het dorp Potamos (rivier) genoemd vanwege de rivier Sedountas, die het dorp doorkruist. Sommige huizen staan pal aan de rivier, waarvan het water 's winters langs de muren naar zee stroomt. Plomari is de tweede grootste stad van het eiland en is gebouwd in het midden van de 19<sup>e</sup> eeuw. Dit keer verhuisden de bewoners in tegenovergestelde richting, van het binnenland naar de kust. Tot het eerste kwartaal van de 20<sup>e</sup> eeuw groeide Plomari snel en ontwikkelde zich tot een commercieel en industrieel centrum. Op de scheepswerf werden schepen vervaardigd, er kwam een zeepfabriek en er was een bloeiende handel met andere eilanden en overzeese gebieden. Ook de ouzostokerijen deden goede zaken en nog altijd staat de Ouzo Plomari bekend als de beste van zijn soort. Waar kunt u beter genieten van een goed glas ouzo dan in een café in Plomari? Het is de moeite waard een bezoek te brengen aan één van de ouzofabrieken. Veel kleine ouzostokerijen zijn overgenomen door grotere bedrijven, waarbij de traditionele werkwijze is vervangen door een meer industriële aanpak om aan de grote vraag te kunnen voldoen. Maar in de Giannatsi destilleerderij, aan de rand van het dorp op weg naar Megalochori, maken ze nog steeds gebruik van een oude kasani (ketel). U kunt de destilleerderij bezoeken en er voordelig ouzo inslaan. In het Barbagianni ouzomuseum krijgt u alle informatie over de geschiedenis en de productie van ouzo. Ook de gerenoveerde zeepfabriek van Ioannis Poulas in Isa Mesa is de moeite van het bezoeken waard. Er huist tegenwoordig een cultureel centrum. Aan de markt ligt het museum voor volkskunst. Daar krijgt u oude voorwerpen en traditionele klederdrachten te zien. Er zijn verschillende kerken van belang, waaronder de Agios Nikolaos kerk, in de buurt van de markt, met zijn interessante iconen van Agios Dimitrios en de aartsengelen Michaël en Gabriël. De kerk van Agia Paraskevi heeft een imposante wit marmeren iconostase. De architectuur van de stad is indrukwekkend met tussen de huizen van verschillende grootte, vormen en kleuren reusachtige oude herenhuizen, vervallen fabrieken, Turkse bronnen, olijfpersen en leerlooierijen.





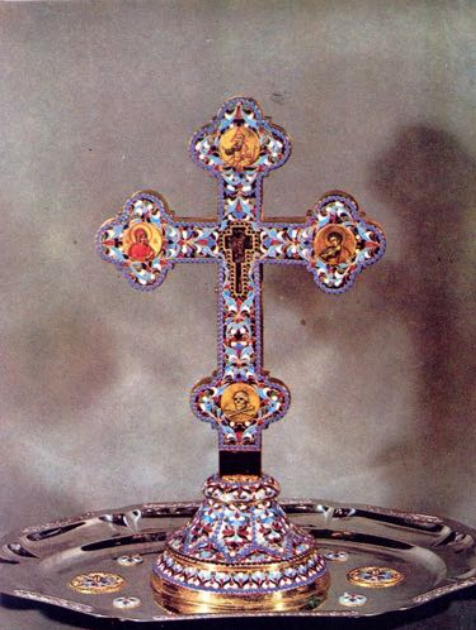
## Skalochoori

Ten zuiden van Vatousa liggen de dorpjes Tzitra, Revma, Chidira en Pterounda. Kleine dorpjes waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. De inwoners leven van de landbouw en zijn vrijwel zelfvoorzienend.

In **Tzitra** kunt u de Agios Nikolaos kerk bezichtigen en in Chidira het bijzondere Iakovidis museum voor digitale kunst. Chidira is tevens beroemd om haar uitstekende witte, rode en rosé wijnen, gemaakt van de lokale Chidiriotika druiven, die op biologische wijze geteeld worden. De wijnmakerij is open voor bezoekers.

Ten noorden van Vatousa ligt het rustige bergdorpje **Skalochoori**. **Kalo Limani** is het dichtstbijzijnde vissershaventje. Een petieterige aanlegsteiger in een ruime baai met slechts een paar *kaïki*'s. Van Skalochoori kunt u de weg volgen, langs een klein meertje met waterschildpadden naar **Skoutaros** en vandaar verder rijden naar uw accommodatie.





**Kerkelijk museum - Agiassos**



**Iakovidis museum**



**Sigri fort**

### **Het kerkelijk museum - Agiassos**

In dit museum is een collectie te zien, bestaande uit o.a. heilige relikwieën, een heilig kruis, een aantal heilige evangeliën en oude gebruiksvoorwerpen, zoals 18<sup>e</sup> eeuwse olielampen, een met gouddraad geborduurde doek uit de 16<sup>e</sup> eeuw, een geborduurd doek van de Maagd Maria, een oud gebedenboek en Venetiaanse meubels.

### **Het Iakovidis museum - Chidira**

Dit digitale kunst museum is het eerste in zijn soort in Griekenland en één van de weinige in Europa. Het museum maakt gebruik van nieuwe technologieën om het werk en leven van Georgios Iakovidis (1853-1932), één van Griekenland's grootste schilders, die hier in Chidira werd geboren, te presenteren. Op de begane grond wordt u een kijkje gegund in het leven van de schilder, via digitale toepassingen met behulp van archiefmateriaal van o.a. familie evenementen en zijn professionele prestaties. De eerste verdieping van het museum is gewijd aan zijn schilderijen, vanaf zijn vroege jaren tot de portretten van zijn kleinkinderen, die hij aan het eind van zijn leven schilderde. De originele schilderijen in het Louvre zijn, zoals bij veel schilderijen het geval is, in de loop der tijd donkerder geworden. De digitale beelden, zoals die hier in het museum getoond worden, brengen de kleuren weer tot leven en laten de werken zien zoals ze origineel bedoeld waren. Open: di-zo 09.00-17.00 uur.

### **Het fort van Sigri - Sigri**

Dit kleine fort werd door de Turken gebouwd rond de tweede helft van de 18<sup>e</sup> eeuw, om de commerciële haven tegen piraten te beschermen. Het is vrij klein en vierkant, met een toren op elke hoek. De centrale boogvormige poort ligt aan de oostzijde en werd afgesloten met een dubbele deur, versterkt met metaal. In het fort liggen cellen van de bewakers. Het is een toonbeeld van Ottomaanse architectuur en decoratie. Het fort wordt momenteel gerestaureerd.

### **Het geologisch museum - Sigri**

Dit is een klein maar interessant geologisch museum, waarbij de nadruk ligt op het in de buurt van Sigri gelegen versteende woud. Het museum bestaat uit slechts een paar zalen, maar heeft wel heel erg mooie voorwerpen: versteende planten en bomen, dierlijke fossielen, kristallen en nog veel meer. In de tuin kunt u een kijkje nemen bij wat boomstammen uit het versteende woud.

ANDROS  
ATHENE  
CHIOS  
KARPATOS  
KYTHIRA  
LESBOS  
NAXOS  
SAMOS  
SANTORINI  
SKYROS  
TINOS

**hèt-boekje** biedt de meest gedetailleerde reisgidsen over verschillende Griekse vakantiebestemmingen. Deze mooi geïllustreerde gidsen schenken uitgebreid aandacht aan de geschiedenis en vele bezenswaardigheden, maar staan ook stil bij onderwerpen, die meestal weinig of geen aandacht krijgen. Naast beschrijvingen van bezenswaardigheden, dorpen, lokale gebruiken en tradities, de geschiedenis, legendes en mythologische verhalen, bevatten de gidsen kleine overzichtskarten en plattegronden. Met behulp van deze reisgidsen komt u op plekken, waar u anders nooit zou komen en leert u het echte Griekenland en zijn bewoners kennen.

De gidsen zijn geschreven door Anneli Kamerling, die jarenlang als destination-developer gewerkt heeft en de ins en outs van de uiteenlopende reisdoelen als geen ander kent. Jaarlijks keert zij terug naar Griekenland en als er iets veranderd is, past zij de informatie in de boekjes meteen aan. Zodoende zijn de gidsen altijd up to date. Op een persoonlijke manier leidt zij u rond op uw vakantiebestemming.



Alle boeken zijn in gedrukte vorm en als ebook leverbaar. De reisgidsen van **hèt-boekje** zullen zeker bijdragen om van uw verblijf in Griekenland een onvergetelijk succes te maken!

Aktuele informatie online: [www.het-boekje.nl](http://www.het-boekje.nl)